

Când înșelătorii ajung să-L cunoască pe Hristos - David Willoughby Gooding

Versete călăuzitoare: Luca 5.27-32; 18.9-14; 19.1-10

Mântuirea unui înșelător

Funcționarii de la finanțe nu sunt deloc oamenii noștri preferați. Ei sunt, în general, ținta umorului nostru sarcastic și, uneori, sunt în centrul unor gânduri mai puțin plăcute atunci când primim evaluarea noastră fiscală. Desigur, în momente de luciditate totală a gândurilor, ne dăm seama că sunt oameni onorabili care fac o treabă nepopulară, dar necesară.

Însă, collectorul de taxe din Palestina antică era un cu totul alt fel de om. În primul și în primul rând, el colecta taxele impuse de către conducătorii romani detestați. Aceasta îl făcea, de obicei, un fel de colaborator în ochii iudeilor, în timp ce pentru partidul de extremă dreapta, care era foarte supărat pe romani nu numai pentru ocupație, ci și pentru chestiuni religioase, el era atât un apostat, cât și un trădător. În al doilea rând, tentațiile inerente sistemului ales de Roma l-au transformat de prea multe ori într-un înșelător. Romanii nu percepeau niciodată ei înșiși impozitele. Ei atribuiau însărcinările unor colectori, iar cel care cumpăra autorizația de colectare avea voie să colecteze cât putea pentru propriul buzunar, în plus față de suma reală, atâta timp cât plătea romanilor impozitul cerut pentru zona sa. În afară de aceasta, dacă dorea, el putea transmite în mod profitabil drepturile unui alt collector, care, la rândul său, putea colecta pentru sine o sumă considerabilă din banii populației. Mulți colectori de taxe erau complet nemiloși și au devenit extrem de bogați. Nu este de mirare, așadar, că iudeii considerau întreaga profesie ca fiind un rău de disprețuit, iar rabinii le interziceau acestora accesul în sinagogi. Iar atunci când unii dintre ei s-au pocăit la predica lui Ioan Botezătorul, au fost avertizați de Ioan că nu aveau nicio speranță de a fi recunoscuți ca fiind sinceri, dacă nu încetau imediat și definitiv cu extorcarea lor murdară și nedreaptă (Luca 3.12,13).

Astfel, când Hristos a fost văzut adesea în compania vameșilor, fariseii s-au poticnit foarte mult. Desigur, ei nu erau deosebit de entuziasmați de niciun fel de evanghelizare, dar dacă Hristos trebuia să misioneze, existau o mulțime de oameni săraci respectabili pe care ar fi putut încerca să-i învețe. De ce a trebuit să ignore întotdeauna sentimentele tuturor oamenilor decenti și să se asocieze în mod deschis cu collectorii josnici și nedrepti? Pentru ei, aceasta nu însemna altceva decât să ierte și să tolereze tacit o infracțiune evidentă - o modalitate foarte simplă de a obține sprijin.

Luca 5.27-32: Și, după acestea, a ieșit și a văzut pe un vameș cu numele Levi șezând la vamă și i-a spus: „Urmează-Mă!”. Și, lăsând toate, ridicându-se, L-a urmat. Și Levi l-a făcut un ospăț mare în casa lui; și era mulțime mare de vameși și de alții care stăteau cu ei la masă. Și cărturarii lor și fariseii murmurau către ucenicii Săi, spunând: „De ce mâncați și beți cu vameșii și păcătoșii?”. Și Isus, răspunzând, le-a zis: „Nu cei sănătoși au nevoie de doctor, ci cei care sunt bolnavi. N-am venit să chem la pocăință pe cei drepti, ci pe păcătoși”.

Într-un fel, Hristos a ales chiar un vameș pe nume Levi ca să fie unul dintre cei doisprezece urmași deosebiți ai Săi. La rândul său, Levi a organizat un mare ospăț în casa sa, la care L-a invitat pe Hristos și o serie de alți vameși (Luca 5.27-32). Încercarea de a predica unui collector de taxe era inutilă în ochii fariseilor. A mânca în societate cu ei era extrema absolută a unui

comportament îndoielnic. „De ce mâncați și beți cu vameșii și cu păcătoșii?”, au cerut ei să afle de la ucenici, într-un amestec de critică amară și iritare exasperată.

Păcătoșii au nevoie de un salvator

Oamenii încă mai simt la fel și astăzi și este ușor să îi etichetăm drept „separatiști” (acesta este înțelesul cuvântului „fariseu”) și să le disprețuim îngustimea minții lor de pe culmile arogante ale unei viziuni liberale. Dar noi ar trebui să facem mai bine să încercăm să le înțelegem sentimentele.

Este cel puțin de înțeles de ce, de exemplu, cei care au avut parte direct de suferința și necazul provocate de alcool unor familii întregi s-ar opune ca un predicator să intre într-un birt, fie și numai pentru a predica Evanghelia și acolo. Sau să luăm un alt exemplu: adunările (bisericele) respectate din punct de vedere social ar putea foarte bine să se opună ca dependenții de droguri și persoanele din afară să fie aduse în adunarea (biserica) lor de către împreună-lucrătorii entuziași ai adunării (bisericii). Nu numai pentru că starea lor antipatică și murdară și îmbrăcămintea lor total ieșită din comun ar cauza probleme pentru gustul (și nasul) adunării (bisericii); dar și pentru că părinții prezenți ar fi serios îngrijorați că, în loc ca străinii să se îmbunătățească, proprii lor tineri ar deveni infectați de atitudinile lor și tentați să se drogheze ei înșiși.

În afară de aceasta, membrii bisericii se vor teme cu siguranță că, dacă biserica din cartierul lor va căpăta reputația de a avea tot felul de caractere nedorite în rândurile ei, niciun creștin decent nu se va gândi vreodată să pună piciorul în apropierea locului, oricât de mult ar simți nevoia de ajutor spiritual. Există unele păcate care sunt atât de evident antisociale încât orice comunitate religioasă se simte obligată să excludă în mod deschis orice membru vinovat de astfel de păcate, pentru că altfel și-ar pierde complet orice credibilitate înaintea publicului.

Tocmai din acest motiv fariseii au interzis pe colectorilor de taxe să intre în sinagogile lor. Tocmai de aceea, bisericile creștine au primit ordin de la apostolul Pavel să excludă pe oricine care se declară creștin, dar care se face vinovat de anumite păcate antisociale (1 Corinteni 5.1-13). Nu acest tip de disciplină este cauza pentru care răspândirea Evangheliei este, în general, frânată; dimpotrivă, este vorba de lipsa ei. De-a lungul istoriei, Biserica a căzut în dizgrație prin faptul că a fost practic identificată cu clasa conducătoare a societății care îi oprimă în mod rușinos pe cei săraci și prin faptul că a tolerat ca membri persoane a căror imoralitate era de notorietate publică.

O nouă viață

Așadar, este important să vedem în acest context ce nu a făcut Hristos. Deși a fost prietenul vameșilor și al prostituatelor, El nu a încercat niciodată să încalce disciplina sinagogii aducând grupuri de vameși în slujba sinagogii ca o a cincea roată la căruță, după cum nu a încercat nici să organizeze slujbe speciale pentru prostituate sau reprezentarea de spectacole abominabil de imorale în Templu, așa cum procedează unii clerici moderni.

Levi, unul dintre apostolii Săi, a fost, după cum se recunoaște, un perceptor de taxe înainte de a deveni creștin, dar după aceea a încetat. Când Hristos l-a chemat, el stătea în vama sa, adunându-și profiturile uzurpatoare. Dar el și-a părăsit postul pentru a urma chemarea lui Hristos și nu s-a mai întors niciodată. Hristos nu împărtășea părerea că nu contează cum erau

câștigați banii, atâta timp cât o parte din ei erau folosiți pentru a susține comunitatea creștină. Iar atunci când Levi a organizat o recepție după convertirea sa, astfel încât mulți dintre foștii săi colegi din domeniul fiscal să-L cunoască pe Hristos, la sfârșitul recepției, fiecare collector de taxe din sală știa despre ce este vorba în cazul lui Levi și al lui Hristos: era vorba de convertirea collectorilor de taxe, de încetarea dragostei lor pentru bani și de a-i face să înceteze definitiv practicile lor de speculă. Dar, pentru a-i converti pe acești oameni, Hristos era pregătit să Se întâlnească cu ei, să mănânce și să bea cu ei; iar fariseii erau și ei împotriva acestui fapt. Răspunsul lui Hristos la obiecția lor a fost magistral și revelator: „Și Isus, răspunzând, le-a zis: «Nu cei sănătoși au nevoie de doctor, ci cei care sunt bolnavi. N-am venit să chem la pocăință pe cei dreapți, ci pe păcătoși»”. (Luca 5.31,32). Păcatul este dezgustător prin definiție. Unele tipuri de păcate sunt extrem de contagioase, iar unii păcătoși sunt oameni josnici și complet depravați. Dar Hristos a venit de dragul păcătoșilor, pentru a-i salva.

Ce fel de doctor ar fi El, dacă ar refuza să se apropie măcar de la distanță de cei bolnavi? De exemplu, dacă cineva se îmbolnăvește de meningită, pe de o parte ar fi o falsă bunătate să nu-l izoleze și de-a dreptul criminal să permită oricui să îl viziteze. Pe de altă parte, dacă medicii și asistentele ar sta departe de el, omul ar muri. Nu toți creștinii sunt chemați sau suficient de maturi din punct de vedere spiritual pentru a fi misionari pentru orice fel de păcătos. Dar chiar și cei care suferă de cele mai odioase păcate sunt totuși iubiți de Dumnezeu și nu trebuie etichetați ca fiind fără speranță. Cineva trebuie să meargă și să se așeze acolo unde stau ei și să-i găsească pentru a le aduce Evanghelia.

De fapt, unii oameni de acest tip sunt mai dispuși să accepte Evanghelia decât vizitatorii biserici aparent decenti și respectabili. Iar aceasta este ceea ce Îl interesează pe Domnul nostru în următoarea referire la vameși din Evanghelia după Luca: „Și tot poporul care a auzit și vameșii au dat dreptate lui Dumnezeu, fiind botezați cu botezul lui Ioan; dar fariseii și învățătorii legii au respins pentru ei înșiși hotărârea lui Dumnezeu, nefiind botezați de el” (Luca 7.29,30).

Dumnezeu vestise prin Ioan Botezătorul că oamenii aveau nevoie de o pocăință radicală, de o mărturisire a nevredniciei lor absolute actuale, pentru a se pregăti pentru venirea lui Hristos, iar aceasta trebuia să fie simbolizat prin botezul cu apă. Colectorii de taxe le-a fost relativ ușor să recunoască dreptatea judecății lui Dumnezeu. Erau păcătoși în totalitate și o știau. Dar fariseii erau demoralizați și se simțeau insultați. Erau dispuși să mărturisească o infracțiune banală aici și colo sau un păcat ocazional, sau două. Dar insistența lui Ioan Botezătorul că, în ciuda disciplinei lor religioase, ei erau încă nevrednici în sine și aveau nevoie de mântuire părea o exagerare absolut de nedreaptă. Ei se simțeau oameni sinceri, care se dăduseră pe ei înșiși pentru a împlini poruncile lui Dumnezeu cât mai bine posibil. Poate că într-o privință sau alta nu se ridicau chiar la înălțimea așteptărilor, dar nu intenționat. Să-i descrii drept eșuați moral și să insiști ca ei să fie botezați în aceleași condiții ca și vameșii era, grotesc din punct de vedere moral.

Așa că au decis că Ioan avea un demon și era labil emoțional și au refuzat botezul lui. Dar ceea ce au refuzat era, potrivit lui Hristos, sfatul lui Dumnezeu. După standardele Sale de dreptate, ei erau niște eșuați. În afară de aceasta, prin respingerea sfatului lui Dumnezeu, ei au adăugat în mod clar rebeliunea la eșecul lor actual și au ilustrat faptul că inima religioasă este în mod fundamental în vrăjmășie cu Dumnezeu, cu excepția inimii care a experimentat transformarea, la fel ca și inima celor răătăciți (vezi Romani 8.6-8). Realmente, ei se aflau într-un pericol spiritual chiar mai mare decât vameșii, deoarece disciplina lor religioasă masca faptul că erau

la fel de plini de voință proprie și independenți de Dumnezeu ca și oamenii a căror voință proprie se manifestă prin criminalitate.

O parabolă

Acesta este pericolul mereu prezent al unei persoane cu mentalitate religioasă și, pentru a-l combate, Domnul nostru a spus parabola fariseului și a vameșului (Luca 18.9-14).

Luca 18.9-14: Și a zis și parabola aceasta unora care se încredeau în ei înșiși că sunt dreți și îi disprețuiau pe ceilalți: „Doi oameni s-au suit la templu ca să se roage: unul fariseu și celălalt vameș. Fariseul, stând în picioare, se ruga în sine astfel: «Dumnezeule, Îți mulțumesc că nu sunt ca ceilalți oameni care sunt lacomi, nedreți, adulteri sau chiar ca acest vameș. Eu postesc de două ori pe săptămână, dau zeciuială din toate câte dobândesc». Și vameșul, stând la distanță, nu voia nici ochii să și-i ridice spre cer, ci se bătea în piept, spunând: «Dumnezeule, ai milă de mine, păcătosul!» Vă spun, mai degrabă acesta a coborât acasă îndreptățit, decât celălalt. Pentru că oricine se înalță pe sine va fi smerit; și cel care se smerește va fi înălțat”.

La prima vedere, parabola este șocantă: pare să existe un bonus pentru un mod de viață rău. „Vameșul s-a întors acasă îndreptățit”. Și, pentru a coborî și descuraja eforturile morale, vameșul a fost îndreptățit mai degrabă decât fariseul. Dar, bineînțeles, parabola nu a fost menită să devalorizeze faptele bune, ci să oprească abuzul de fapte bune. Ea se adresa anumitor oameni care, în încrederea lor în sine, se credeau dreți și îi disprețuiau pe toți ceilalți.

Două rele pândesc atitudinea unor astfel de oameni. În primul rând, ei au încredere în ei înșiși și în faptele lor drepte. Ei vin chiar la Dumnezeu și se așteaptă ca El să-i accepte pe baza performanțelor și abilităților lor. Și în al doilea rând, îi disprețuiesc pe ceilalți care nu au avut performanțe la fel de bune ca ale lor. Fiți atenți la rugăciunea fariseului: „Dumnezeule, Îți mulțumesc că nu sunt ca ceilalți oameni care sunt lacomi, nedreți, adulteri sau chiar ca acest vameș. Eu postesc de două ori pe săptămână, dau zeciuială din toate câte dobândesc”.

Acum, pentru un atlet care urmează să înceapă o cursă de 1000 de metri, o astfel de atitudine ar fi de înțeles. Lăsând la o parte lăudăroșenia, dacă atletul s-a antrenat serios și este în formă maximă absolută, iar adversarul său nu s-a antrenat, ci a fumat, a băut, a petrecut până târziu în noapte, s-a îngrășat masiv, are respirația scurtă și picioarele plate, atletul ar fi mai mult decât nesincer față de el însuși dacă nu ar crede în capacitatea sa de a-și învinge adversarul. Iar când vine vorba de lucrarea pe care creștinii adevărați trebuie să o facă pentru Dumnezeu, Pavel ne îndeamnă să adoptăm aceeași atitudine pe care o are un atlet la antrenament. Există recompense veșnice care pot fi obținute printr-o disciplină sânguincioasă și o muncă credincioasă, în timp ce neglijența poate duce la descalificarea din slujire (1 Corinteni 9.24-27).

Recompensă sau dar?

Recompensele pentru o treabă bine făcută, oricât de importante și eterne ar fi, aparțin unei categorii complet diferite de mântuirea și acceptarea de către Dumnezeu (vezi 1 Corinteni 3.10-15, în special versetul 15). Acceptarea de către Dumnezeu nu poate depinde niciodată de faptele noastre, așa cum mântuirea nu este o cursă în care cei mai buni alergători primesc primele premii. Cea mai bună performanță a noastră este departe de standardul de perfecțiune al lui Dumnezeu, iar Dumnezeu nu va pretinde niciodată că este suficient de bună pentru ca noi să câștigăm primirea noastră. Pe de altă parte, dacă noi vrem, El este dispus să ne ofere tot ceea ce

niciunul dintre noi nu ar putea câștiga vreodată: primirea noastră de către Dumnezeu și mântuirea ca un dar, acordat exclusiv pe baza pocăinței și a credinței.

Fiți atenți la vameș și la comentariul pe care îl face Hristos: și vameșul, stând la distanță, nu voia nici ochii să și-i ridice spre cer, ci se bătea în piept, spunând: «Dumnezeule, ai milă de mine, păcătosul!». Vă spun că acesta a plecat acasă îndreptățit, nu și celălalt. Și de aici rezultă că, dacă un om relativ bun poate fi îndreptățit numai pe baza pocăinței și a credinței și, în ansamblu, numai prin harul lui Dumnezeu, el nu este cu nimic mai bun în această privință decât cel mai josnic om și nu are nici un motiv să se disprețuiască sau să se laude cu el însuși. El va înceta să mai creadă că este drept prin el însuși, și va învăța mai degrabă să adopte atitudinea lui Avraam, care a crezut în Dumnezeu, ceea ce i-a fost socotit ca dreptate (Romani 4.3-5).

Aici, însă, cei mai mulți oameni întâmpină o dificultate care îi face aproape imposibil să accepte învățătura potrivit căreia omul poate fi mântuit - așa cum ar spune Pavel - prin credință, fără și independent de faptele legii (Romani 3.28). Dificultatea constă aici: dacă mântuirea unei persoane nu depinde de păzirea poruncilor lui Dumnezeu, iar persoana primește mântuirea ca pe un dar și ea se știe primită de Dumnezeu, atunci - așa se argumentează - ea va profita de harul lui Dumnezeu și va trăi fără grijă și cu păcat. Aceasta era o dificultate pe care oamenii care îl auzeau pe Pavel predicând i-o reproșau, iar el răspunde la ea în Epistola către Romani (Romani 6.1-4). Dar chiar și tovarășul său de călătorie, Luca, ne poate ajuta să depășim această dificultate, atunci când ne gândim la o altă relatare despre un vameș și Hristos.

Luca 19.1-10: Și El a intrat și trecea prin Ierihon. Și iată un om chemat cu numele Zacheu: și el era șef al vameșilor, și era bogat. Și căuta să-L vadă pe Isus, cine este, și nu putea din cauza mulțimii, pentru că era mic de statură. Și, alergând înainte, s-a suit într-un sicomor, ca să-L vadă, pentru că pe acolo urma să treacă. Și Isus, când a ajuns la locul acela, a privit în sus, l-a văzut și i-a zis: „Zachee, grăbește-te și coboară, pentru că astăzi trebuie să rămân în casa ta!” Și el, grăbindu-se, a coborât și l-a primit cu bucurie. Și, văzând aceasta, toți murmurau, spunând: „A intrat să găzduiască la un om păcătos!” Dar Zacheu, stând în picioare, l-a zis Domnului: „Iată, Doamne, jumătate din averea mea o dau săracilor; și, dacă am luat ceva de la cineva prin învinuire falsă, îi restitui împătrit”. Și Isus i-a zis: „Astăzi a venit mântuirea în casa aceasta, pentru că și el este un fiu al lui Avraam. Pentru că Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască ce era pierdut”.

Zacheu nu era doar un perceptor de taxe. El era șeful perceptor de taxe din zonă. În consecință, era deosebit de lipsit de scrupule și bogat. Oamenii nu aveau cum să scape de cererile sale exorbitante de impozite, dar i-au făcut cunoscut exact ceea ce credeau despre el. Toată lumea îl ura. Era exclus din sinagogă și nicio persoană obișnuită nu ar fi visat vreodată să socializeze cu el. Așa că, atunci când Hristos s-a invitat la casa lui Zacheu pentru o masă, mulțimea a murmurat furioasă arătând disprețul lor. Ei au crezut că acceptarea socială a unui astfel de om i-ar fi dat impresia acelui om că comportamentul său lipsit de scrupule este acceptabil și l-ar fi încurajat să continue cu acțiunile sale.

Dar, spre uimirea mulțimii, Hristos abia făcuse doi pași pe drumul spre casa lui Zacheu când s-a produs o minune. Zacheu s-a oprit brusc și a spus: Uite, Doamne, am de gând să dau jumătate din averea mea celor săraci. Și dacă cumva am cerut mai mult de la cineva pe nedrept, îi voi da înapoi de patru ori mai mult. Și astfel, primirea lui Hristos a realizat în câteva minute ceea ce ani de predică și ostracizare socială nu reușiseră să obțină în acest om. Cum s-a putut întâmpla aceasta?

Faptele bune

Desigur, nu putem ști ce se întâmpla în inima omului. Dar Luca ne-a oferit câteva indicii evidente. Deși Hristos l-a acceptat așa cum era, înainte de toate nu l-a acceptat fără semne de pocăință. Când Hristos l-a întâlnit, Zacheu se afla într-unul dintre cele mai neobișnuite locuri: sus într-un copac. Iar Hristos, care putea vedea în inima lui, știa exact de ce se afla în această poziție ciudată: voia să-L vadă pe Isus. Toate câștigurile sale bănești, toate sentimentele sale de a avea putere asupra oamenilor nu reușiseră să îl satisfacă. Acum încerca să afle cine era Isus. Auzise, fără îndoială, despre învățătura morală impecabilă a lui Hristos și știa în adâncul inimii sale că era corectă. Dar acum voia să vadă ce fel de Persoană era Isus. Zacheu însuși era un om de statură mică. De aceea se afla pe copac, ca să poată vedea peste capetele oamenilor. Dar era un om mic în mai multe privințe. Altfel nu i-ar fi făcut atâta plăcere să ceară taxe atât de usturătoare de la oameni care abia știau cum să supraviețuiască. Poate că, din cauza faptului că era atât de mic, dezvoltase de fapt în copilărie complexe de inferioritate adânc înrădăcinate și avea sentimentul de a fi disprețuit, ceea ce îl făcea acum să încerce în mod constant să-și demonstreze superioritatea. A început să facă bani cu ideea, poate subconștientă, că dacă va deveni extrem de bogat, îi va face pe oameni să-l respecte. De fapt, nu a făcut decât să-i facă să-l disprețuiască și să-i evite compania. Acest lucru, la rândul său, nu a făcut decât să-i sporească sentimentul de a fi respins și nu a făcut decât să-l facă și mai hotărât să obțină partea sa și să-și demonstreze superioritatea, răbindu-i pe oameni și cerându-le și mai multe taxe, în timp ce își umplea propria casă cu mobilier extravagant și valoros, merit să-i impresioneze pe toți cu bogăția sa, să provoace și să producă invidie.

Era un cerc vicios fără sfârșit. Cum putea fi rupt? Nu prin mai multe predici de morală. Zacheu știa deja că comportamentul său era greșit, dar pur și simplu nu putea să facă nimic în acest sens. Era condus de un impuls pe care nu-l înțelegea și pe care nu-l putea controla. Iar ostracizarea socială nu făcea decât să întărească acest impuls. Hristos, văzând în Zacheu dorința de a-L întâlni, semnele incipiente de pocăință și strigătul de ajutor al unei oi blocate într-un tufiș și care nu știe cum să iasă, a rupt toate încercăturile, acceptându-l pe om așa cum era și exprimându-și public această acceptare prin faptul că l-a chemat jos din copac și i-a spus că va intra în casa lui.

În sfârșit, prin harul nemeritat al lui Dumnezeu, Zacheu găsisse ceea ce ani de zile de eforturi greșite nu reușise niciodată să obțină: sentimentul de a fi acceptat nu doar de oameni, ci la cel mai înalt nivel - de Însuși Creatorul său. Iar efectul asupra lui Zacheu? Mai mult șantaj și o exploatare nesfârșită a harului lui Dumnezeu? Nu. El a încetat imediat șantajul și a anunțat un mare program de filantropie pură, nu pentru a-L convinge pe Hristos să-l accepte, ci pur și simplu pentru că Hristos îl acceptase. „Astăzi a venit mântuirea în casa aceasta”, a remarcat Hristos, „pentru că și el este un fiu al lui Avraam” (Luca 19.9).

Pentru a înțelege conținutul remarcii lui Hristos, poate că ar trebui să citim în detaliu scrierile lui Pavel și Iacov, care atrag atenția asupra modului în care justificarea lui Avraam prin credință a dus la astfel de fapte, care au arătat că credința lui era autentică. Totuși, acesta ar fi un studiu biblic foarte lung. De aceea, exemplul unui mare admirator al lui Avraam, Pavel, va fi suficient aici. Înainte de a se converti, adică în timp ce încă mai credea că mântuirea depindea de propriul merit și de respectarea legilor lui Dumnezeu, el a fost unul dintre cei mai mari bigoți plini de ură și obsedați de mândrie din toate timpurile. Când a descoperit că mântuirea nu depindea de propriul merit, ci numai de harul lui Dumnezeu, a încetat persecuția, a depășit exclusivismul

său iudaic îngust, a îmbrățișat cu afecțiune întreaga lume a păgânilor și, sacrificând confortul, cariera, poziția socială și chiar propria viață, s-a dăruit complet slujirii semenilor săi, cu un stil de viață și un mesaj de dragoste care au schimbat pentru totdeauna, din punct de vedere istoric, cursul Europei, ba chiar al lumii.

Întrebări de studiat și discutat:

1. Cine sunt oamenii „decenti”, astăzi și atunci?
2. Care a fost rezultatul reacției lui Levi față de Hristos?
3. Cine avea mai multă nevoie de Hristos: fariseii sau vameșii? De ce a mers El la vameși?
4. Ce spune parabola fariseului și a vameșului despre faptele bune?
5. Care este diferența dintre mântuire și răsplata pentru faptele pe care le facem pe acest pământ?
6. Ce i-a spus Hristos lui Zacheu, care a produs în el o schimbare pe care anii de predică în comunitate nu au putut-o face?

Titlul original: „Redeeming a Swindler”
în *Windows on Paradise. 14 Studies in the Gospel of Luke*